

Examenul național de bacalaureat 2023
Proba E. d)
Sociologie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I TÊTEL

(30 pont)

Îrja a vizgalapra a helyes válasznak megfelelő betűjelet! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. A család egy olyan társadalmi csoport, amelynek tagjait olyan típusú formális kapcsolatok kötnék össze, mint például:
 - a. barátság és együttműködés
 - b. házasság és/vagy örökbefogadás
 - c. nehezítés és örökbefogadás
 - d. örökbefogadás és együttműködés
2. Amire a politeizmus, szociológiai értelemben utal:
 - a. több istenbe való hit
 - b. egy istenbe vetett hit
 - c. az élőlényekbe vetett hit
 - d. a keresztény hit
3. A politikai pártoknak az alábbi funkciói vannak, kivéve:
 - a. az egyén és az állam közötti közvetítés
 - b. a különböző tisztségekre pályázók kiválasztása
 - c. a magas profit biztosítása
 - d. a politikai hatalom megszerzése
4. Azon előnyök biztosítását, amelyekből csak bizonyos társadalmi kategóriához tartozó személyek részesülhetnek (mint például parkolóhelyek fenntartása a terhes nők számára), nevezzük:
 - a. szegregációnak
 - b. negatív diszkriminációnak
 - c. uralomnak
 - d. pozitív diszkriminációnak
5. Szociológiai szempontból a társadalmi konfliktusok kialakulásának valószínűsége akkor alacsony, ha:
 - a. a társadalomban a szegénység és a korrupció nagymértékű
 - b. a társadalom magas életszínvonalát a meritokrácia tartja fenn
 - c. a társadalom a rasszizmussal és a homofóbiával
 - d. a társadalomnak nincs megfelelő jogi és intézményi kerete
6. Egy államban a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek és a korrupció olyan tényezők, amelyek hozzájárulnak:
 - a. az egyéni elégedettségi szint növekedéséhez
 - b. a formális nevelési szint növekedéséhez
 - c. a teljes lakosság életszínvonalának növekedéséhez
 - d. a szegénységi küszöb növekedéséhez
7. Azok a pedagógiai tartalmak, amelyeket egy gyermek a Kis Logikusok Táborában való részvétel során sajátít el, egyik formája:
 - a. az informális nevelésnek
 - b. a formális nevelésnek
 - c. a nonformális nevelésnek
 - d. a spontán nevelésnek

8. A következő fogalmak politikai rendszerekre vonatkoznak, kivéve:
- az önkényuralom
 - a buddhizmus
 - a totalitarizmus
 - a demokrácia
9. Egy nicaraguai falu lakói önkéntesen és folyamatosan védik és mentik a fehér denevéreket. Munkájuk formálissá és hatékonyabbá tehető:
- a katonaság segítségével
 - civil szervezetek által
 - társadalmi konfliktusokkal
 - diktatúrával
10. Amikor egy paramilitáris szervezet erőszak útján kényszeríti egy állam döntéshozó szerveit arra, hogy korlátozzák az állampolgárok jogait, ez egyik formája:
- a terrorizmusnak
 - a pro-szociális viselkedésnek
 - a társadalmi engedelmeskedésnek
 - a személyközi konfliktusnak

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban társadalmi problémák vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. Előítélet	1. az egyének és a társadalmi csoportok bizonyos értékskálák szerint értékeli
b. Marginalizáció	2. egyenlő egyénnel való egyenlőtlen bánásmód
c. Diszkrimináció	3. az a folyamat, amelynek során, egy adott társadalomban bizonyos csoportoktól, egyénektől megtagadják a fontos pozíciókhoz és a gazdasági, politikai, vallási, stb. hatalom szimbólumaihoz való hozzáférést.
d. Egyenlőtlenség	4. szociológiai szempontból azért fontos, mert ez a diszkrimináció, vagyis az olyan emberekkel szembeni egyenlőtlen bánásmód alapja, akik történetesen egy bizonyos csoporthoz vagy társadalmi kategóriához tartoznak
	5. a proszociális viselkedéssel áll szoros összefüggésbe

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A negatív szocializáció megfelel az antiszociális viselkedésnek, akkor jelenik meg, ha ellentétben áll a társadalom által kínált normákkal és értékekkel, és a társadalmi marginalizáció folyamatával függ össze.

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:

- Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! 2 pont
- Magyarázza meg körülbelül fél oldalas terjedelemben a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! 10 pont
- Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: *az anticipatív szocializáció része annak a folyamatnak, amely során az egyén beilleszkedik egy új és/vagy attól eltérő társadalmi csoportba, amelyhez jelenleg tartozik.* 3 pont
- Mutassa be a családnak a marginalizáció, mint társadalmi jelenség, megelőzésében és felszámolásában betöltött szerepére vonatkozó álláspontját! 3 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a *kérdőív* fogalmát! **4 pont**
2. Sorolja fel a *kísérlet* két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést az *egyenlő felek csoportja* és a *megszerzett státus* fogalmai között! **10 pont**
4. Példázza, ahogyan a tulajdonított státus befolyásolhatja egy társadalmi csoporthoz való tartozást! **4 pont**
5. Érveljen körülbelül tíz soros terjedelemben azon kijelentés mellett, miszerint: *egy szociológiai ankét eredményei pozitív diszkriminációt eredményezhetnek.* **6 pont**